

Ημερολόγιο ασημάντων 445: «Ερχόμαστε από το τίποτα και καταλήγουμε στο τίποτα» / Ο Μίκης που χάθηκε (στη μετάφραση)

Δημήτρης Τζουμάκας

Κι ύστερα ήλθαν οι απόγονοι και οι επήλυδες, τα πριγκιπόπουλα και η προσφυγιά, τα ανιψούδια και οι γιοι στην εξουσία, η φτωχοποίηση και η αρρώστια.

* Ο Δημήτρης Τζουμάκας γεννήθηκε στην Αθήνα το 1945. Την περίοδο της δικτατορίας έζησε στο Παρίσι και το 1974 μετανάστευσε στο Σίδνεϊ, όπου έζησε μέχρι το 2006. Διδάκτωρ φιλοσοφίας, εργάστηκε σε εφημερίδες στο Σίδνεϊ και δίδαξε ελληνική και συγκριτική λογοτεχνία στα Πανεπιστήμια Macquarie και New South Wales. Έχει βραβευθεί από το αυστραλιανό υπουργείο πολιτισμού για τα βιβλία του «Χαρούμενο Σίδνεϊ» και «Η γυναίκα με τα αγκάθια στο λαιμό».

1.9.21 Βγαίνοντας από το σπίτι για να πάω στην κηδεία της Μπουμπούς σκοντάφτω στην πόρτα της πολυκατοικίας σε ένα μισοπεθαμένο ναρκομανή. Ανεβαίνω να πάρω νερό να του δώσω αλλά μετανιώνω και τηλεφωνώ στο 166. «Δεν τους λυπάμαι πια», είχε πει τις προάλλες μία κάτοικος της περιοχής, γνωστών αριστερών φρονημάτων στο φαρμακείο της Λίτσας, επίσης γνωστών αριστερών φρονημάτων, για κάποιον που πέθανε στο πεζοδρόμιο της οδού Φυλής, ο τρίτος σε ένα μήνα. Κρίμα να μιλάτε έτσι λέω, άμα δεν τους λυπούνται οι αριστεροί και οι χριστιανοί, τι να πούμε για τους ακροδεξιούς που θέλουν να τους κάνουνε σαπούνη;

Στο νεκροταφείο βλέπεις πάλι μακρινούς συγγενείς με μάσκες που είχα να τους δω τρία χρόνια από την κηδεία της μητέρας μου. Ήταν και η ξαδέλφη Μόνικα από τη Σουηδία μόλις επέστρεψε από την Αιθιοπία. Από την εύχαρι Μόνικα που έβγαζε φωτογραφίες στο εκκλησάκι του νεκροταφείου έμαθα ότι έχω μία πρώτη ξαδέλφη που δεν την έχω γνωρίσει, η οποία έγινε πιλότος και δουλεύει σε μεγάλη αεροπορική εταιρεία και παίζει καλό σκάκι. Είδα τους αδελφούς Κώστα και Λεωνίδα Τζουμάκα, ο παιδίατρος μου ζήτησε την άδεια να δώσει εντολή να χτυπήσει η καμπάνα του χωριού προς τιμή της θανούσας «μπορεί να γεννήθηκε στην Αθήνα αλλά έλκει την καταγωγή από τον Καταρράκτη», είπε. Γιατί όχι; Έχουμε ξεχάσει να πεθαίνουμε (με τιμές) Ολίγος ήλιος μια σκόνη που σε γονατίζει. (Γκανάς)

- Το ξαναγράφω γιατί μου έχει κάνει εντύπωση από τα χρόνια του Παρισιού: Το 1765 ο Ζαν Ζακ Ρουσό δούλευε στο Κτηματολόγιο της Γαλλίας. Τη στιγμή που το πατρικό σπίτι στο Νέο Ηράκλειο Αττικής είναι ακόμη τυφλό στα χαρτιά. Καλύτερα, γιατί έχουμε νεραντζιές στη μέση του δρόμου, ελιές και συκιές στο διπλανό παρκινγκ, συρματοπλέγματα για τους λαθρομετανάστες και τη Γυναίκα με τ' αγκάθια στο λαιμό στο υπόγειο. 2.9.21 Θάνατος Μίκης Θεοδωράκης. 200 χρόνια από τη Μεγάλη Επανάσταση του 1821. Όλα είναι σύμβολα! «Τα μεγάλα μεγέθη» μετράνε, γράφει ο ίδιος στο γραμματέα του ΚΚΕ. Τα άλλα όλα είναι λεπτομέρειες για το Μίκη, αλλά προσωπικά αυτά τα ακούω βερεσέ δεν με συγκινούν για να μην πω ότι τέτοιες παρόλες παραπέμπουν και λίγο σε μεγάλου μεγέθους δικτάτορες του μεσοπολέμου. Όμως ο Μίκης παρά το επικό της μουσικής και το στομφώδες του Λόγου είναι αυτός που δίνει σημασία όσο κανένας άλλος στον κατατρεγμένο, στον πολιορκημένο, που δίνει αξία στο μικρό μέγεθος.

Η μουσική του Θεοδωράκη όπως και η συμβολή στον αντιδικτατορικό αγώνα θα μείνουν ανεξίτηλα στη μνήμη του κάθε Έλληνα. Σώπα, όπου νάναι θα ση-

Μίκης Θεοδωράκης

μάνουν οι καμπάνες ακούγονταν από το ραδιοφωνικό σταθμό της Μόσχας της Ντόλτσε Βέλε, των Τιράννων και σε όλα τα σούπερμαρκετ τα Ινό και τα Πρεζουνίκ των Παρισίων. «Σκοτώσανε οι φασίστες το γελαστό παιδί». Όχι, σκοτώσανε οι εγγλέζοι το γελαστό παιδί, διόρθωνε ο Μιχάλης Μαυρόπουλος που οι άγγλοι είχαν σκοτώσει τον κομμουνιστή αδελφό του στην Καβάλα.

Θέλουμε δεν θέλουμε ο Μίκης σφράγισε μία ολόκληρη εποχή. Η μουσική του είναι αναπόσπαστο μέρος της ταυτότητας του νεοέλληνα. Ακούω το συγκλονιστικό τραγούδι. Χάθηκα. Καταπληκτικό. Ακολουθεί συγκλονιστικότερη ερμηνεία από τη μοναδική Εντίθ Πιαφ στην όμορφη πόλη. Η Πιαφ χάθηκε, η Μπουμπού χάθηκε, ο Μίκης χάθηκε (στη μετάφραση) και η πόλη χάνεται. Τα δάκρυα ξαναρχίζουν. Χάθηκα γιατί είχα όνειρα πολλά!

Ερχόμαστε από το τίποτα και καταλήγουμε στο τίποτα Μ. Θεοδωράκης. Σταθερά 30 νεκροί ημερησίως από τον κορονοϊό. Η στιγμή που συναντώνται μουσικά ο Θεοδωράκης με το Χατζιδάκι στη θεατρική επιθεώρηση Μαγική πόλη είναι μία πολύ μεγάλη στιγμή για το ελληνικό τραγούδι. Όμως και οι δύο παρόλο που έχουν την αγάπη του κοινού και διεθνή απήχηση θέλουν κάτι παραπάνω. Ο Χατζιδάκις που τιμήθηκε με Όσκαρ δεν θέλει να ακούει για τα παιδιά του Πειραιά, αν μπορούσε θα τα πνίξει, ο δε Θεοδωράκης παραπονιέται πως ακόμη και ο Φιντέλ Κάστρο αναγνωρίζει από το έργο του μόνο το συρτάκι του Ζορμπά. Γι αυτό γράφουν τα συμφωνι-

κά τους έργα. Ο αληθινός καλλιτέχνης είναι ανικανοποίητος. Αλλά ακόμη κι ένας Σκαλκώτας παραμένει ελάχιστα γνωστός στο ευρύ κοινό. Ο Μίκης και ο Μάνος αγαπήθηκαν από όλους για τα τραγούδια τους. Από πολλούς γι' αυτά που είπαν και για όσα έκαναν.

Η δεκαετία του 60 των οραμάτων και του ανένδοτου αγώνα, της άνθισης της ελληνικής τέχνης που πέφτει και τσακίζεται κάτω από την μπότα της δικτατορίας, η βία, τα βασανιστήρια και οι εξορίες, η προδοσία του κυπριακού λαού και μετά η απελευθέρωση, η μαζική δημοκρατία, η κατανάλωση, η υπερκατανάλωση, «ο λατρεμένος βασιλιάς» που επιστρέφει στη γενέτειρα γη και εγκαθίσταται στην Επίδαυρο για να ακούει και να βλέπει καλύτερα τις αρχαίες τραγωδίες. Κι ύστερα ήλθαν οι απόγονοι και οι επήλυδες, τα ανιψούδια και οι γιοι στην εξουσία, η φτωχοποίηση και η αρρώστια. Το πραγματικό είναι αυτό που ανθιστά να συμβολοποιηθεί με τρόπο απόλυτο. Από μία πληγή αυτό που ενδιαφέρει είναι η ουλή. Λακάν όχι για επεξήγηση αλλά για σκέψη.

• Στο in.gr «Συγκινεί η κόρη του Μίκη, περιγράφει τις τελευταίες στιγμές» και «ο Θεοδωράκης είναι Ολυμπιακός» και τον εμφανίζουν με την ερυθρόλευκη σημαία. Έτσι αντιλαμβάνονται στο Συγκρότημα Μαρινάκη, στην αρχική τους σελίδα, το θάνατο ενός Μίκη Θεοδωράκη: ως το θάνατο ενός οπαδού του Ολυμπιακού. Είναι μία άποψη κι αυτή.

3.9.21 Φυσικά υπάρχουν και κάποια ημερήσια φύλλα που ψάχνουν τις αδυναμίες και μιλάνε για ξεκατίνιασμα οικογενειακό και το πιο απίστευτο: σε φυλλάδα κατάπτυστη «ο Στάλιν που έσπερνε παντού παιδιά!» Και πολλές άλλες χυδαιότητες που ακόμη κι ένας Ημερολογιογράφος μπροστά τους ωχριά. Η ελευθεροτυπία είναι υγεία για τη δημοκρατία αλλά δεν μπορεί να έχει το ακαταδίωκτο ένας επικίνδυνος τύπος, ένας εκδότης-μαϊμού που βρίζει ασύστολα περιγράφοντας ανύπαρκτες ή υπαρκτές ιδιαιτερότητες των δημοσίων προσώπων κι έπρεπε να είναι στα σίδερα με τους λεβέντες.

5.9.21 -Πάτερ γιατί δεν φοράτε μάσκα λέω στον ιερωμένο που στρώνεται απέναντι μου στον Ηλεκτρικό ασκεπής σε κάθισμα με απαγορευτικό και δίπλα σε άλλο άτομο.

-Απαγορεύεται...

-Ωραία απαγορεύεται αλλά γιατί κάθεστε εκεί που απαγορεύεται; Είναι λίγο βρώμικος, λίγο χασισωμένος, είναι λίγο Ηγούμενος, δεν είναι κανονικός παπάς, οι ιερωμένοι της Ορθόδοξου Εκκλησίας μας είναι κύριοι, καλοντυμένοι, ευπρεπείς μασκοφόροι, δεν βρωμάνε σαν αυτόν, οι νεώτεροι μάλιστα φοράνε μεθυστικά αρώματα, καλοπληρωμένοι γαρ. Δυστυχώς η βδέλλα έχει 32 εγκεφάλους.